

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska (spr.)
Sędziowie:	sędzia Elżbieta Czaja sędzia Małgorzata Pasek
Protokolant: starszy protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2020 r. w Lublinie

sprawy A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do odsetek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 3 września 2019 r. sygn. akt IV U 762/18

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustala początkową datę prawa do odsetek ustawowych na dzień 26 października 2014 roku, a co do okresu od 19 listopada 2010 roku do 25 października 2014 roku oddala odwołanie;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. znosi wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Pasek Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Elżbieta Czaja

III AUa 723/19

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił wnioskodawczyni A. D. przyznania prawa do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacaniu świadczenia rentowego.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła w dniu 19 lipca 2018 r. wnioskodawczyni, domagając się ustalenia prawa do odsetek z tytułu nieterminowej wypłaty świadczenia przez pozwany organ rentowy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, iż stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz.1778 ze zm.), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych - nie ustalił prawa do świadczeń lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. W realiach niniejszej sprawy dopiero wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 28.02.2018 r., w sprawie sygn. akt III AUa 140/17 ustalił wnioskodawczyni prawo do świadczenia. Przedmiotowy wyrok wpłynął do organu dnia 10.04.2018 r., a decyzją z 11.05.2018 r. organ wykonał wyrok Sądu, zatem nie pozostawał w zwłoce, przy przyjęciu daty wpływu wyroku jako datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ powołał treść art. 118 ust. 1 a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018, 1270) zgodnie z którym, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Na rozprawie w dniu 14 marca 2019 r. pełnomocnik wnioskodawczyni sprecyzował, że domaga się przyznania przedmiotowych odsetek za okres od 19 listopada 2010 r. do dnia wypłaty argumentując, że w dniu 18 października 2010 r. wnioskodawczyni była badana przez komisję lekarską ZUS, która mogła najpóźniej w dniu 18 listopada 2010 r. prawidłowo ustalić niezdolność do pracy.

Wyrokiem z dnia 3 września 2019 roku Sąd Okręgowy w Zamościu zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że A. D. przysługuje prawo do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową za okres od 19 listopada 2010 roku do dnia wypłaty wyrównania świadczenia, to jest do dnia 25 maja 2018 roku.

W toku postępowania Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. D. jest uprawniona do emerytury nauczycielskiej od dnia 1 września 2008 r.

L. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w L. decyzją z dnia 14 czerwca 2010 r. stwierdził u wnioskodawczyni chorobę zawodową - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią. Wnioskiem z dnia 16 lipca 2010 r. wnioskodawczyni wystąpiła do organu rentowego o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Już wówczas lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 17 września 2010 r. stwierdził częściową niezdolność wnioskodawczyni do pracy w związku z chorobą zawodową od (...), jednak komisja lekarska organu, działając w ramach nadzoru orzeczniczego, orzeczeniem z 18 października 2010 r. nie potwierdziła tych ustaleń. W rozpoznaniu tego wniosku organ wydał decyzję odmowną z dnia 29 października 2010 r. Odwołanie wnioskodawczyni od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 13 października 2012 r. Na skutek apelacji wnioskodawczyni od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r., w sprawie III AUa 1151/12, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Sąd Apelacyjny wskazał, że w sytuacji, gdy nauczyciel ma w wyniku choroby zawodowej w istotny sposób ograniczoną zdolność do pracy, ale może wykonywać inne zatrudnienie, to nie oznacza, że jest osobą zdolną do pracy i zlecił Sądowi Okręgowemu wyjaśnienie, czy wnioskodawczyni utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy w zawodzie nauczyciela.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłej foniatry R. G., która w opinii z dnia 3 czerwca 2013 r., uznała wnioskodawczynię za osobę częściowo niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 7 grudnia 2011 r. do dnia 7 grudnia 2014 r. przyjmując, że pogorszenie funkcji narządu głosu nastąpiło w grudniu 2011 r., zatem po wydaniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 26 lutego 2014 r., na podstawie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c., uchylił zaskarżoną decyzję, przekazał sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umorzył postępowanie. Organ w wyniku ponownego rozpoznania sprawy, w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 3 września 2014 r., która nie stwierdziła niezdolności do pracy u wnioskodawczyni w związku z chorobą zawodową, w dniu 10 września 2014 r. wydał decyzję odmowną.

Sąd Okręgowy w oparciu o przeprowadzone dowody z opinii biegłych foniatry B. J. (opinia z 13 stycznia 2016 r.) i specjalisty medycyny przemysłowej L. M. (opinia z dnia 1 sierpnia 2016 r.), która nie stwierdziła u wnioskodawczyni niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, wyrokiem z dnia 2 grudnia 2016 r., w sprawie IV U 1321/14, oddalił odwołanie.

W wyniku rozpoznania apelacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 2 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r., wydanym w sprawie sygn. akt IV U AUa 140/17 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 2 grudnia 2016 r. i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z 10 września 2014 r. i przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny przeprowadził uzupełniające postępowanie dowodowe i dopuścił dowód z łącznej opinii biegłych foniatry A. P. i specjalisty medycyny pracy D. M.. Biegli w opinii z dnia 6 grudnia 2017 r. stwierdzili u wnioskodawczyni częściową niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową, od stwierdzenia choroby zawodowej w dniu(...), do dnia(...)tj. do osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Organ decyzją z dnia 11 maja 2018 r. wydaną w wykonaniu wyroku Sądu Apelacyjnego przyznał wnioskodawczyni prawo do renty w związku z chorobą zawodową i wypłacił stosowne wyrównanie w dniu 25 maja 2018 r., a zaskarżoną decyzją odmówił prawa do odsetek.

W obecnym postępowaniu w sprawie o odsetki biegli foniatra A. P. oraz biegły specjalista medycyny pracy D. S. w opinii uzupełniającej z dnia 20 maja 2019 r. wypowiedzieli się, że komisja lekarska ZUS badając wnioskodawczynię w dniu 18 października 2010 r. na podstawie posiadanej dokumentacji medycznej znajdującej się w aktach rentowych mogła już wówczas ustalić częściową niezdolność do pracy u wnioskodawczyni, jak orzekł lekarz orzecznik w orzeczeniu z dnia 17 września 2010 r. w oparciu o wynik badania lekarza konsultanta z zakresu foniatrii z dnia 15 września 2010 r. Tak więc komisja lekarska ZUS badając wnioskodawczynię w dniu 18 października 2010 r. mogła ustalić u skarżącej częściową niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową.

Opinię biegłych zakwestionował organ rentowy. Wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych lekarzy otolaryngologa i foniatry oraz specjalisty medycyny pracy na okoliczność ustalenia daty, w której była możliwość uznania wnioskodawczyni za niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową. Organ zarzucił biegłym wybiórcze przytoczenie dokumentacji medycznej mogącej stanowić podstawę orzeczenia niezdolności do pracy już od 2010 r. oraz pominięcie dokumentów świadczących o małym zawiązaniu schorzenia przed 2014 r., brak odniesienia się do badania konsultanta ZUS z dnia 17 września 2010 r., którego wnioski orzecznicze nie były zbieżne z wynikiem badania konsultanta z dnia 29 lipca 2014 r., wyniku badania biegłych lekarzy z 21 lutego 2015 r. i innych opinii lekarskich wydanych w postępowaniach odwoławczych.

Sąd Okręgowy oddalił zgłoszony wniosek dowodowy. Do tego orzeczenia strona pozwana zgłosiła zastrzeżenia, ale bliżej ich nie sprecyzowała.

Za bezcelowe Sąd pierwszej instancji uznał dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej innych biegłych tych samych specjalizacji medycznych. Zaznaczył przy tym, że istotne było w sprawie wydanie opinii uzupełniającej przez biegłych, którzy orzekali w sprawie sygn. akt IV U AUa 140/17. Z tego względu wywołał opinię biegłej foniatry A. P., która wydała opinię łączną z dnia 6 grudnia 2017 r., stanowiącą podstawę do zmiany wyroku Sądu Okręgowego z dnia 2 grudnia 2016 r. (sygn. akt IV U 1321/14) i poprzedzającej go decyzji organu rentowego z dnia 10 września 2014 r. Biegli w

przedmiotowej opinii stwierdzili u wnioskodawczynie częściową niezdolność do pracy od (...), do dnia (...), a wyrok Sądu Apelacyjnego został wykonany przez organ rentowy decyzją z dnia 11 maja 2018 r. Dlatego w niniejszej sprawie istotne było wskazanie przez biegłych opiniujących w sprawie IV AUa 140/17 dokumentów stanowiących postawę wniosków końcowych w zakresie niezdolności do pracy i daty jej powstania. Biegli w opinii z dnia 20 maja 2019 r., wydanej z udziałem biegłej foniatrii A. P., wyjaśnili sporne okoliczności właściwie uzasadniając zajęte w sprawie stanowisko, z uwzględnieniem dokumentacji medycznej i opinii innych biegłych. Z tych względów Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z nowej opinii innych biegłych tych samych specjalności na okoliczność ustalenia daty, w której była możliwość stwierdzenia niezdolności do pracy u skarżącej, bowiem biegła z zakresu foniatrii, która przesądziła o niezdolności do pracy zajęła stanowisko w sprawie, uzasadniając jakie dokumenty stanowiły podstawę orzeczenia o częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od (...).

Sąd pierwszej instancji przywołał treść art. 118 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W terminie tym wypłaca się również świadczenie, jeżeli w decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość.

O wyjaśnieniu „ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji” traktuje ust. 3 art. 118 ustawy. Z treści tego przepisu wynika, że dotyczy on wyłącznie kwestii dowodowych, a więc okolicznością tą w żadnym razie nie może być wyrok Sądu (tak więc w sprawie nie ma zastosowania ten przepis prawa).

Zgodnie zaś z treścią art. 85 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019r, poz. 300) jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu świadczenia lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczynie A. D. świadczenie w należytą wysokość otrzymała z opóźnieniem dopiero w dniu 25 maja 2018 r., wskutek błędu organu rentowego, w zakresie oceny jej zdolności do pracy. Jest to okoliczność, za którą Zakład ponosi odpowiedzialność, a zatem stwarza po stronie wnioskodawczynie roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych.

Dopiero w wyniku rozpoznania sprawy przez Sąd Apelacyjny w Lublinie w dniu 28 lutego 2018 r. doszło do ustalenia częściowej niezdolności wnioskodawczynie do pracy w związku z chorobą zawodową, w oparciu o dokumentację, która stanowiła podstawę wydania przez lekarza orzecznika ZUS orzeczenia z dnia 17 września 2010 r. o częściowej niezdolności wnioskodawczynie do pracy w związku z chorobą zawodową, w oparciu o wynik badania lekarza konsultanta z zakresu foniatrii z dnia 15 września 2010 r. Tak więc komisja lekarska ZUS badając wnioskodawczynię w dniu 18 października 2010 r., w ramach nadzoru orzeczniczego, mogła już wówczas stwierdzić u skarżącej częściową niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową. Skoro lekarz orzecznik organu rentowego już w 17 września 2010 r. znalazł podstawy do orzeczenia niezdolności do pracy u skarżącej, w oparciu o posiadaną dokumentację oraz w oparciu o ocenę charakteru schorzeń i stopnia ich zaawansowania, co następnie potwierdzili biegli lekarze sądowi w toku postępowania sądowego IV AUa 140/17, to tym samym organ rentowy ponosi winę za opóźnienie jakie powstało w wypłacie świadczenia.

W ocenie Sądu pierwszej instancji ostatnią okolicznością pozwalającą na wydanie pozwanemu prawidłowej decyzji w kwestii prawa wnioskodawczynie do renty z tytułu niezdolności do pracy było w stanie faktycznym niniejszej sprawy orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 18 października 2010 r., gdyż wówczas zakończyło się postępowanie orzecznicze jakie prowadził pozwany. Od tej daty organ rentowy miał ustawowy termin 30-dniowy, wskazany w art. 118 ust. 1 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS na wydanie poprawnej decyzji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w

Lublinie z dnia 14 marca 2013r., sygn. akt III AUa 1147/12). Zatem zwłoka pozwanego rozpoczęła się z dniem 19 listopada 2010 r. i od tej daty do dnia wypłaty wyrównania przedmiotowego świadczenia w dniu 25 maja 2018 r. należą się wnioskodawczyni ustawowe odsetki z tytułu opóźnienia w wypłacie należnego jej świadczenia rentowego.

Mając na uwadze powyższe i powołane przepisy prawa Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak sentencji zaskarżonego wyroku.

Apelację od powyższego wyroku w całości wniósł organ rentowy, zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa procesowego, których uchybienie miało istotny wpływ na wynik orzeczenia tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 285 k.p.c. poprzez błędna ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów oraz wyciągnięcie z nich błędnych wniosków istotny wpływ na wynik orzeczenia tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów oraz wyciągnięcie z nich błędnych wniosków, polegających na:

a) błędnym ustaleniu, że opóźnienie w wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład ponowi odpowiedzialność;

b) błędnym ustaleniu, że komisja lekarska ZUS badając wnioskodawczynię w dniu 18 października 2010 roku w ramach nadzoru orzeczniczego, mogła już wówczas stwierdzić u skarżącej częściową niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) poprzez jego błędne zastosowanie, a w konsekwencji przyznanie wnioskodawczyni prawa do odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, podczas gdy opóźnienie w wypłacie świadczenia nie wynika z okoliczności, za które zakład ponosi odpowiedzialność.

Ponadto apelujący podniósł zarzut przedawnienia odsetek za okres od 19 listopada 2010 r. do 31 grudnia 2015 r.

W związku z powyższym wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ubezpieczonej od decyzji ZUS z dnia 28 czerwca 2018 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja jest częściowo zasadna.

Sąd pierwszej instancji co do zasady dokonał prawidłowej interpretacji obowiązujących przepisów prawa i prawidłowo zastosował te normy prawa. Jednakże ustalenia daty początkowej wypłaty odsetek zasługują na uwzględnienie w całości.

Wskazać przy tym należy, że w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, iż wnioskodawczyni przysługuje prawo do wypłaty odsetek ustawowych, gdyż organ rentowy pozostawał z pewnością w opóźnieniu z ustaleniem i wypłatą świadczenia rentowego, a okoliczności sprawy wskazują iż organ ten ponosi za to opóźnienie odpowiedzialność. Jednoznacznie wskazuje na to treść opinii uzupełniającej z dnia z dnia 20 maja 2019 roku, w której biegli jednoznacznie wypowiedzieli się, że już na etapie postępowania orzeczniczego możliwe było ustalenie częściowej niezdolności do pracy u wnioskodawczyni.

Odnosząc się natomiast do kwestii okresu za jaki powinny zostać przyznane odsetki w pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z przepisem art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r, poz. 963 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie

wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Termin do ustalenia prawa do świadczenia po raz pierwszy określony został w art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r, poz. 1383 ze zm.), który w ust. 1 stanowi że organ rentowy wydaje decyzję w sprawach prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

W niniejszej sprawie organ rentowy wydał pierwszą decyzję odmawiającą wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu choroby zawodowej w dniu 29 października 2010 r. Odwołanie wnioskodawczyni od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 13 października 2012 r. Na skutek apelacji wnioskodawczyni od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r., w sprawie III AUa 1151/12, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Sąd Apelacyjny wskazał, że w sytuacji, gdy nauczyciel ma w wyniku choroby zawodowej w istotny sposób ograniczoną zdolność do pracy, ale może wykonywać inne zatrudnienie, to nie oznacza, że jest osobą zdolną do pracy i zlecił Sądowi Okręgowemu wyjaśnienie, czy wnioskodawczyni utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy w zawodzie nauczyciela.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłej foniatry R. G., która w opinii z dnia 3 czerwca 2013 r., uznała wnioskodawczynię za osobę częściowo niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 7 grudnia 2011 r. do dnia 7 grudnia 2014 r. przyjmując, że pogorszenie funkcji narządu głosu nastąpiło w grudniu 2011 r., zatem po wydaniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 26 lutego 2014 r., na podstawie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c., uchylił zaskarżoną decyzję, przekazał sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umorzył postępowanie. Organ w wyniku ponownego rozpoznania sprawy, w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 3 września 2014 r., która nie stwierdziła niezdolności do pracy u wnioskodawczyni w związku z chorobą zawodową, w dniu 10 września 2014 r. wydał decyzję odmowną.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, to w toku postępowania orzeczniczego prowadzonego przez organ rentowy po uchyleniu pierwotnej decyzji odmownej, powinno dojść do ustalenia wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu choroby zawodowej. W czasie postępowania przed Sądem Okręgowym, przeprowadzonego po uchyleniu pierwotnego wyroku, ustalono bowiem, iż u wnioskodawczyni nastąpiło pogorszenie funkcji narządu głosu w grudniu 2011 roku, sprowadzające częściową niezdolność do pracy.

Za ostatnią okoliczność niezbędną do wydania decyzji dotyczącej przyznania prawa do renty uznać więc należy orzeczenie Komisji Lekarskiej z dnia 3 września 2014 roku. Orzeczenie to winno być w tych okolicznościach korzystne dla wnioskodawczyni. W związku z tym organ rentowy miał 30 dni na wydanie decyzji przyznającej świadczenie, i dokonanie wypłaty renty zgodnie z ustalonym wcześniej dla odwołującej (z racji wypłaty emerytury) terminem płatności - do dnia 25 -go każdego miesiąca. Tak więc renta z tytułu niezdolności do pracy wraz z wyrównaniem powinna zostać wypłacona do dnia 25 października 2014 roku. Od dnia 26 października 2014 roku organ rentowy pozostawał zatem w zwłoce.

Nie było natomiast prawidłowe, w ocenie Sądu odwoławczego, stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż organ rentowy pozostawał w zwłoce już od dnia 19 listopada 2010 roku. Zważyć bowiem należy, że odwołanie wnioskodawczyni od decyzji z dnia 29 października 2010 r. zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Zamościu z dnia 13 października 2012 r. Dopiero na skutek apelacji wnioskodawczyni od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r., w sprawie III AUa 1151/12, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Jednakże Sąd Apelacyjny, wydając wyrok uchylający, również uznał, że na tym etapie sprawy nie została ona jednoznacznie wyjaśniona tj. nie ustalono z pewnością czy wnioskodawczyni utraciła w znacznym stopniu zdolność do pracy w zawodzie nauczyciela. Sąd Okręgowy, rozpoznając sprawę ponownie dysponował zaś opinią biegłych lekarzy sądowych, wedle której częściowa niezdolność do pracy u wnioskodawczyni

powstała w wyniku pogorszenia stanu zdrowia, które nastąpiło po dniu 29 października 2010 roku tj. po wydaniu decyzji. Dlatego też Sąd uchylił zaskarżoną decyzję i sprawę skierował do ponownego rozpoznania przez organ rentowy. W ocenie Sądu Apelacyjnego właśnie wtedy, po uchyleniu sprawy i przekazaniu do ponownego rozpoznania, Zakład miał wystarczająco dużo informacji, aby ustalić że wnioskodawczyni jest niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową.

Należy przy tym zaznaczyć, że Sąd Apelacyjny miał na uwadze treść opinii biegłych lekarzy sądowych z dnia 20 maja 2019 roku, na której oparł swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji. Biegli z zakresu medycyny pracy dr D. S. oraz biegły z zakresu otolaryngologii i foniatrii dr A. P. stwierdzili wprawdzie, iż Komisja Lekarska ZUS badając wnioskodawczynię już w dniu 18 października 2010 roku na podstawie posiadanej dokumentacji medycznej mogła ustalić, że wnioskodawczyni jest osobą częściowo niezdolną do pracy. Jest to jednak opinia stricte medyczna, wskazująca na istnienie schorzeń u wnioskodawczyni w danej dacie. Natomiast ocena, czy w konsekwencji już wówczas można było mówić o zwłoce po stronie organu rentowego, należy do Sądu orzekającego w sprawie, gdyż na ocenę tą składają się nie tylko okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawczyni ale także ocena prawna, na którą składa się też ustalenie czy nieprzyznanie prawa do świadczenia jest wynikiem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Reasumując w powyższym zakresie należało zmienić zaskarżony wyrok i ustalić początkową datę prawa do odsetek ustawowych na dzień 26 października 2014 roku, a co do okresu od 19 listopada 2010 roku do 25 października 2014 roku oddalić odwołanie.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia odsetek za okres od 19 listopada 2010 r. do 31 grudnia 2015 r. to należy wskazać, że argumentacja organu rentowego, że odsetki od nieterminowego ustalenia prawa do renty ulegają przedawnieniu nie jest zasadna. Z ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że odsetki od nieopłaconych w terminie składek ulegają przedawnieniu (art. 24 wymienionej ustawy). Art. 85 tej ustawy nie rozstrzyga o tej kwestii a odwołuje się do odsetek, ale w zakresie zasad obowiązujących w kodeksie cywilnym co do ich wysokości a nie ustalenia prawa do odsetek. W tej sytuacji nie ma racji organ rentowy gdy twierdzi, że odsetki za okres do 31 grudnia 2015 roku uległy przedawnieniu. Prawo do odsetek przysługuje w sytuacji nieterminowego ustalenia prawa do świadczenia, za które odpowiedzialność ponosi Zakład. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie.

W tym stanie rzeczy w pozostałej części apelację należało oddalić jako niezasadną.

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oraz art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

Orzekając co do kosztów Sąd postanowił znieść wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego pomiędzy stronami na zasadzie art. 100 k.p.c. W niniejszej sprawie organ rentowy reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego. Podobnie wnioskodawczyni A. D. była reprezentowana w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika. Wobec tego, że organ rentowy częściowo wygrał apelację sprawę i częściowo sprawę przegrał podobnie jak wnioskodawczyni, to dlatego Sąd Apelacyjny postanowił w punkcie III wyroku o zniesieniu wzajemnym kosztów postępowania apelacyjnego.